

Лендрик Н.М., спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, Відокремлений структурний підрозділ «Технологічно-економічний фаховий коледж Білоцерківського національного аграрного університету»

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ

Інноваційна діяльність викладача у підготовці сучасних спеціалістів — необхідна складова освітнього процесу. Пандемія COVID-19 призвела до найбільшого за всю історію збою у функціонуванні систем освіти, який торкнувся майже 1,6 мільярда студентів у більш ніж 190 країнах і на всіх континентах. У той же час не можна не відзначити, що криза стала стимулом для інновацій у сфері освіти. Для забезпечення безперервності навчання і професійної підготовки застосовуються новаторські підходи, завдяки чому навчання здійснюється дистанційно та на цифрових платформах. А це, в свою чергу, вимагає від викладача нових знань та вмінь. Тому вивчення інноваційних педагогічних технологій є актуальним напрямком дослідження.

У педагогіці поняття «інноваційна діяльність» має широкий смисловий діапазон. Це цілеспрямована педагогічна діяльність, заснована на осмисленні власного педагогічного досвіду за допомогою порівняння і вивчення навчально-виховного процесу з метою досягнення більш високих результатів, отримання нового знання, впровадження нової педагогічної практики, це творчий процес з планування та реалізації педагогічних нововведень, спрямованих на підвищення якості освіти. Це соціально-педагогічний феномен, що відображає творчий потенціал педагога.

Питання інновацій в освіті досліджуються та розробляються українськими педагогами та дослідниками, серед яких Л.М. Ващенко, Л.І. Даниленко, О.Г. Козлова, В.Е. Лунячек, О.І. Пометун та ін. Вони співвідносять його з такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове.

Сучасний словник з педагогіки так трактує цей термін: «Педагогічна інновація — нововведення в педагогічну діяльність, зміна в змісті і технології навчання і виховання, що мають на меті підвищення їх ефективності».

Наразі дуже гостро стоїть питання дистанційного навчання як інноваційної технології, адже відмінною рисою нинішнього етапу розвитку суспільства є надання інформації та знань не тільки в традиційному друкованому, але і в цифровому форматі, що дозволяє більш ефективно створювати, зберігати, організовувати доступ і використовувати інформацію для вирішення прикладних завдань. Бурхливий розвиток і поширення інформаційно-комунікаційних технологій призводить до того, що все більша кількість сучасних інформаційних ресурсів відразу створюється в цифровому вигляді. Тому завдання сучасного викладача — навчитись ефективно їх використовувати у своїй педагогічній діяльності.

Протягом останніх років дистанційне навчання стало глобальним явищем освітньої та інформаційної культури, змінивши вигляд освіти у багатьох країнах

світу. Розвиток дистанційної освіти визнано одним з ключових напрямків основних освітніх програм.

За концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні дистанційна освіта — це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання.

У закладах фахової передвищої освіти прогресивно розробляється концепція дистанційної освіти, що передбачає розробку різноманітних технологій, у тому числі технології змішаного навчання (blended learning), тобто поєднання традиційного навчання з дистанційним. Використовуючи технології дистанційного навчання, викладач повинен володіти активними методами навчання (метод проєктів, моделювання професійних ситуацій, ділові ігри, проведення круглих столів тощо), орієнтованих на особистість студента, на його активну участь у саморозвитку, отримання якісних знань, професійних умінь, творче рішення конкретних проблем; мати навички роботи з необхідним програмним забезпеченням, долати труднощі і перепони електронного спілкування.

Дистанційне навчання є ефективним способом роботи зі студентами на заняттях і в позаурочний час, під час якого відкривається додатковий простір для організації процесу навчання, а також розвитку готовності студентів до самостійної освітньої діяльності. Так, не виходячи з дому, можна підтримувати регулярний контакт з викладачем за допомогою телекомунікаційних технологій, у тому числі відеозв'язку, та одержувати структурований навчальний матеріал, представлений в електронному вигляді. Незначна за часом та обсягом частина навчального процесу дистанційної освіти може здійснюватися за очною формою (складання іспитів, практичні, лабораторні роботи тощо).

Хоча одні вважають, що незапланований і швидкий перехід до навчання в Інтернеті призведе до зниження якості освіти, інші впевнені, що з'явиться нова гібридна модель освіти зі значними перевагами.

Розглянемо переваги дистанційного навчання для студентів:

1. Інноваційність — використання найсучасніших інформаційних технологій, що дозволяє слухачам їх освоювати і застосовувати.
2. Доступність — можна навчатися в будь-якому місці, де є комп'ютер з доступом в Інтернет і не залежати від місця розташування навчального закладу.
3. Якість — дозволяє навчатися та отримувати консультації у кваліфікованих викладачів; постійний моніторинг засвоєння знань; здійснювати постійний контакт з іншими студентами, а значить, можуть бути реалізовані групові види роботи, що формує у студентів таку необхідну зараз навичку командної роботи.
4. Мобільність — інформація коригується викладачем кожного дня, а значить, студент вивчає актуальний матеріал.
5. Економічність — значна економія затрат на приміщення та їх оренду, транспортних витрат і часу; всі необхідні навчальні матеріали студент отримує на електронних носіях, не доведеться витратити час на

переписування конспектів, можна слухати і дивитися відеолекції стільки разів, скільки необхідно.

Отже, можна зробити висновок, що впровадження дистанційного навчання надає нові унікальні можливості для розвитку умінь і навичок студентів, поліпшення якості освіти. Технології дистанційного навчання постійно вдосконалюються, оскільки немає меж розвитку творчості, інноваційності, майстерності викладачів у створенні нових електронних платформ, різноплановій побудові дистанційних навчальних процесів, розробленні дистанційних курсів тощо.

Список використаних джерел

1. OECD (2016), *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*, OECD Publishing, Paris.
2. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Воротникова І.П., Чайковська Н.В. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с.
3. Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до дистанційного навчання кваліфікованих робітників / [О. В. Базелюк, А. А. Каленський, С. Г. Кравець та ін.]. — Київ: Ін-т проф.-тех. освіти НАПН України, 2017. — 76 с.